

Vantaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun opetussuunnitelma

7.6.2021 Opetuslautakunta

Kokeilun tarkoituksena:

- vahvistaa koulutuksellista tasa-arvoa
- kehittää esiopetuksen laatua ja vaikuttavuutta
- selvittää varhaiskasvatuksen sekä esi- ja alkuopetuksen välisiä jatkumoi
- selvittää perheiden palveluvalintoja
- saada tietoa kaksivuotisen esiopetuksen vaikutuksista lasten kehitys- ja oppimisedellytyksiin, sosiaalisiin taitoihin ja terveeseen itsetunnon muodostumiseen.

Kaksivuotisen
esiopetuksen kokeilu
on osa opetus- ja
kulttuuriministeriön
Oikeus oppia –
kehittämishjelmaa

- Esiopetussuunnitelman perusteissa (2014) kuvattu esiopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet koskevat myös kaksivuotisen esiopetuksen kokeilua. Kokeilussa painottuu kuitenkin entistä vahvemmin kasvun ja oppimisen polun jatkuvuus ja eheys. Kokeilussa korostetaan myös lapsen päivän eheyttä.
- Toimintaa suunnitellaan lapsilähtöisesti ja sen tehtävä on vahvistaa lapsen sosiaalisia taitoja, osallisuutta, tervettä itsetuntoa sekä myönteistä käsitystä itsestään oppijana ja ryhmän jäsenenä. Leikki ja tutkiva oppiminen on keskeistä esiopetuksen toiminnassa.

Kaksivuotisen esiopetuksen nostot Vantaalla

Kaksivuotisen esiopetuksen tavoite on mahdollistaa lapselle ystävyssuhteita, sekä ryhmään kuulumisen, osallisuuden ja toimijuuden kokemuksia sukupuolesta, syntyperästä, kulttuuritaustasta tai muusta ominaisuudesta riippumatta. Kaksi esiopetusvuotta antaa aiempaa enemmän aikaa lapsen oppimisvalmiuksien tukemiselle.

Kaksivuotinen esiopetus tutustuttaa lasta häntä kiinnostaviin asioihin yhdessä vertaisten kanssa leikin, ilon ja tutkimisen kautta, monipuolisesti eri ympäristöissä ja eri oppimisen alueita eheyttäen. Oppiminen on kokonaisvaltaista ja sitä tapahtuu kaikkialla. Lapsi saa myös tarvitsemansa hoidon ja huolenpidon.

Kaksivuotisen esiopetuksen aikana toimintaa suunnitellaan, toteutetaan, dokumentoidaan ja arvioidaan yhdessä lasten sekä henkilöstön ja huoltajien kanssa. Pedagogisen dokumentoinnin avulla tuetaan vahvuusperusteisesti lapsen myönteistä minäkuvaa ja mahdollistetaan onnistumisen kokemuksia.

Vantaa

inkluisio

eheytyvä
kokonaispäivä

pedagoginen
dokumentointi

Oppiva yhteisö ja kehittävä arviointi

1. Tavoitteena on osaamisen kehittämistä tukien kokeilla ja luoda työtapoja, sekä rakentaa kaksivuotisen esiopetuksen toimintakulttuuria opetussuunnitelman mukaisesti. Paikallista opetussuunnitelmaa ja kokeilun vaikuttavuutta arvioidaan ja kehitetään oppivissa yhteisöissä.
2. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa arvioidaan ja kehitetään Vantaan esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen käytössä olevia dokumentoinnin, arvioinnin, kehittämisen ja suunnittelun työkaluja.

Lukukohtainen tarkastelu

- Musta teksti on kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun opetussuunnitelman perusteista (Opetushallitus, 2021)
- **Punainen teksti** on tuotu Vantaan Esiopetuksen opetussuunnitelmasta
- **Sininen teksti** on tuotu Vantaan Varhaiskasvatussuunnitelmasta
- **Vihreällä maalattu teksti** koskee muutoksia, jotka esitetään tehtäväksi myös Vantaan esiopetuksen opetussuunnitelmaan 1.8.2021 alkaen
- **Turkoosilla maalattu teksti** on uutta tekstiä

Luku/ Kaksivuotinen EOPS	Huomiot (mikä muuttunut/ mihin ei tullut muutoksia)
1. KOKEILUN OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEET JA PAIKALLINEN KOEILUOPETUSSUUNNITELMA	• Vantaan kaksivuotisen EOPS • Kehkeytyvä asiakirja • Paikallista opetussuunnitelmaa tullaan arvioimaan ja kehittämään kokeilun aikana yhdessä kokeilutoimipaikkojen henkilöstön kanssa. Opetussuunnitelmaa työstetään myös yhteistyössä huoltajien ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Kehkeytynyt opetussuunnitelma tuodaan opetuslautakunnan käsiteltäväksi kokeilun aikana. • Opetussuunnitelma sisältää myös kokeilun kannalta olennaisia paikallisia nostoja • Kokeilun opetussuunnitelmaan on tehty vastaavat uudistukset oppilashuollon ja digipedagogiikan osalta, kuin mitä Vantaan esiopetuksen opetussuunnitelmaan esitetään hyväksyttäväksi 1.8.2021 alkaen

Luku/ Kaksivuotinen EOPS	Huomiot
2. ESIOPETUKSEN TEHTÄVÄ, JÄRJESTÄMINEN JA YLEISET TAVOITTEET KAKSIVUOTISEN ESIOPETUKSEN KOKEILUSSA	• Painottuu lasten kehitys- ja oppimisedellytysten, sosiaalisten taitojen, osallisuuden ja terveen itsetunnon tukeminen leikin ja myönteisten oppimiskokemusten avulla. • Mahdollisuus aiempaa varhaisempaan ja joustavampaan tukeen esiopetuksessa. • Tuetaan lasten luontosuhteen ja kestävän elämäntavan muodostumista. • Esiopetuksessa käytetään varhaiskasvatukseen soveltuvaa pedagogiikkaa • Kaksivuotisen esiopetuksen järjestäminen Vantaalla • Säännöllisen osallistumisen ja huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön merkitys • Kokeilun aikana ryhmien muodostamisessa sekä toiminnallisen yhteistyön toteuttamisessa kokeillaan ja haetaan ratkaisuja, joissa kaksivuotisen esiopetuksen tavoitteet voisivat toteutua mahdollisimman hyvin. • Kokeilutoimipaikat muodostavat kaksivuotisen esiopetuksen ryhmät pedagogisin perustein huomioiden kahden ikäluokan yhteisen oppimisen tavoitteen sekä toimipaikan paikalliset olosuhteet. • Arvopohja: Perusteiden mukainen. Sai lisätä viittauksen Vantaan arvoihin sekä Vantaan varhaiskasvatuksen arvoihin • Oppimiskäsitys: Perusteiden mukainen, lisäyksiä ei sallittu. • Laaja-alainen osaaminen • Uusina asioina tunne- ja vuorovaikutustaidot sekä kestävä elämäntapa • Digipedagogiikan ohjelman mukaiset muutokset monilukutaito- ja tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen –osioihin • Sekä peruste- että paikallisessa tekstissä hyödynnetty Vasun kirjauksia

Luku/ Kaksivuotinen EOPS	Huomiot
3. KASVUA JA OPPIMISTA TUKEVA TOIMINTAKULTTUURI	• Uusi, Vasusta johdettu luku • toimintakulttuuri rakentuu vasun mukaisesti arvoista ja periaatteista, työtä ohjaavien normien ja tavoitteiden tulkinnasta, oppimisympäristöistä ja työtavoista, yhteistyöstä ja sen eri muodoista, vuorovaikutuksesta ja ilmapiiristä, henkilöstön osaamisesta, ammatillisuudesta ja kehittämisotteesta, johtamisrakenteista ja –käytännöistä, sekä toiminnan organisoinnista, suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista. • Kannustetaan kokeilemaan rohkeasti uusia toimintatapoja ja kehittämään toimintakulttuuria • Kokeiluun osallistuminen edellyttää myös muuta kehittämistä kaksivuotisen esiopetuksen onnistumiseksi: palveluohjauksen kehittäminen, lasten kuljetusten sujuva järjestäminen, henkilöstön osaamisen vahvistaminen sekä kasvun ja oppimisen tuen ja oppilashuollon palvelujen ulottuminen viisivuotiaille. • Vantaan OPS • <i>Toimintakulttuurin kehittäminen ja sitä ohjaavat periaatteet Vantaan kaksivuotisessa esiopetuksessa –osiossa Vantaan kaksivuotisen esiopetuksen nostot</i> • <i>Vasun tekstejä hyödynnetty etenkin leikkiin, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon tukemiseen, sekä yhteistyöhön liittyen</i> • <i>Digipedagogiikan yhteydessä kirjaus ” Vantaan Kasvatuksen ja oppimisen toimialan tietoturvaryhmän hyväksymiä sovelluksia”</i>

4. OPETUKSEN TAVOITTEET JA PEDAGOGINEN TOTEUTTAMINEN KAKSIVUOTISESSA ESIOPETUKSESSA

- Uusi otsikko (otsikko EOPS: Esiopetuksen toteuttamisen periaatteet)
- **Opetuksen tavoitteet:** Monipuolisiin työtapoihin, pedagogiseen dokumentointiin, opetuksen arviointiin ja oppimisen alueisiin liittyvät tavoitteet. **Lisäksi esiopetuksen toteuttamisessa otetaan huomioon** kaksivuotisen esiopetuksen yleiset tavoitteet sekä toimintakulttuurille ja lasten laaja-alaisen osaamisen edistämiseksi asetetut tavoitteet.
- **Lasten mielenkiinnon kohteet, osaaminen ja kehittyvät taidot sekä tarve tarjota kullekin lapselle sopivasti haasteita ovat opetuksen suunnittelun lähtökohtia**
- **Eheä päivä** esiopetuksen ja sitä täydentävän varhaiskasvatuksen välillä
- **Monipuoliset työtavat:** korostuu leikki (vasu), tutkiva oppiminen (uusi) ja osallisuus. Vantaan osiossa kirjaus: "Vantaan esiopetuksessa noudatetaan Vantaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen digipedagogiikan ohjelmaa."
- **Pedagoginen dokumentointi:** uusi vasun mukainen alaluku, lasten ja huoltajien osallisuus nostetaan esiin
- Arviointi opetuksen ja oppimisen tukena:
 - **Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun toteutumista seurataan ja arvioidaan kansallisesti ja paikallisesti.** Kokeilukunnan tulee osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin kokeilulainsäädännön mukaisesti. Ulkopuolisen seurannan ja tutkimuksen lisäksi kokeilukuntien tulee itse arvioida kaksivuotista esiopetusta
- Alaluku Oppimisen alueet kaksivuotisessa esiopetuksessa → EOPS "Opetuksen yhteiset tavoitteet ja oppimiskokonaisuudet"
 - **Paikoitellen Vantaan EOPS –kirjauksia napakoitettu/ jätetty pois tarkan perustetekstin vuoksi**
 - **Tutkin ja toimin ympäristössäni: Matematiikan osalta hyvin laajat kirjaukset perustetekstissä.** Kirjaus Vantaalla toteutuneesta kehittämistyöstä luonnontieteellisen ja matemaattisen ajattelun valmiuksien (LUMA) vahvistamiseen lapsiryhmissä liittyen.
- **Niin perustetekstissä kuin paikallisessa tekstissä hyödynnetty Vasun kirjauksia.**

Luku/ Kaksivuotinen EOPS	Huomiot
5. LAPSEN KASVUN JA OPPIMISEN TUKI	• Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa noudatetaan perusopetuslain mukaisia vuoden 2014 Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa kuvattuja määräyksiä lasten kasvun ja oppimisen tuesta • Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet Vantaan kaksivuotisessa esiopetuksessa • teksti eops mukainen (Kasvun ja oppimisen tuki Vantaan esiopetuksessa) • muutettu oppilashuoltoon liittyvät käsitteet, sekä tehty aikataulullisia täsmennyksiä • Pidennettyyn oppivelvollisuuteen liittyen tekstiä muokattu siten, että päätöksen tekee varhaiskasvatuspäällikkö
6. OPPILASHUOLTO	• Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa noudatetaan oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisia Esiopetuksen perusteet 2014 asiakirjassa kuvattuja oppilashuoltoon liittyviä määräyksiä. • Vantaan osioihin niin tässä luvussa kuin läpi koko asiakirjan päivitetty oppilashuolto-käsitteet (vrt. aiemmin esiopetuksessa hyvinvointityö-käsite) • yhteisölliseen hyvinvointiryhmään lisätty perusopetuksen edustaja • hyvinvointityön rakenteita ja sisältöä kuvaava kuvio poistettu • yksilökohtainen oppilashuolto: vantaa-tekstiä napakoitettu • oppilashuoltosuunnitelmia kuvaavan vantaa-osion rakenne on muokattu